

Parlamentul
Republicii Moldova

IC-01 nr. 0_
06 martie 2026

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Curtea Constituțională a Republicii Moldova

MD 2004, mun. Chișinău
Str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28
mail: secretariat@constcourt.md

Suplimentar la **sesizarea pentru efectuarea controlului constituționalității** prevederilor art. III și art. IV din Legea nr. 26 din 5 martie 2026 pentru modificarea unor acte normative (fortificarea securității judecătorilor și procurorilor).

Digitally signed by Chicu Ion
Date: 2026.03.06 10:14:59 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova

Supliment

AUTORII SESIZĂRII

Ion CHICU

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova,

Președinte al P.P. „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”

bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105,

mun. Chișinău, MD 2073

OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are drept obiectiv examinarea constituționalității prevederilor art. III și art. IV din Legea nr. 26 din 5 martie 2026 pentru modificarea unor acte normative (fortificarea securității judecătorilor și procurorilor).

EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Cu referire la procedura de adoptare a legilor organice în două lecturi:

Curtea Constituțională a stabilit, în jurisprudența sa constantă (a se vedea HCC nr. 10 din 24 iulie 2025, p. 60; HCC nr. 14 din 20 iunie 2024, p. 48-53; HCC nr. 18 din 19 iulie 2024, p. 24-25), că lectura întâi determină limitele materiale ale proiectului, respective domeniul, finalitatea și obiectul reglementării. Aceste limite nu pot fi depășite în etapele ulterioare ale procesului legislative.

Conform standardelor constituționale stabilite de Curte, amendamentele admisibile în lectura a doua trebuie strict corelate cu obiectul proiectului de lege aprobat în prima lectură. Amendamentele care depășesc aceste limite constituie norme noi adoptate într-o singură lectură, ceea ce contravine art. 74 alin. (1) din Constituție.

Cu referire la solicitarea de suspendare a prevederilor actului normativ contestat:

1. Temei legal

În temeiul art. 26 alin. (1) și alin. (2) pct. 1) lit. b), c) și d) din Legea nr. 74/2025 cu privire la Curtea Constituțională, Curtea poate suspenda acțiunea normelor contestate, în speță a prevederilor art. III și art. IV din Legea nr. 26 din 5 martie 2026 pentru modificarea unor acte normative, până la soluționarea definitivă a sesizării.

Potrivit jurisprudenței Curții, măsura suspendării implică: (i) stabilirea faptului că prevederile contestate afectează sau se referă la unul dintre domeniile stabilite de lege, și (ii) demonstrarea intensității și caracterului iminent și ireparabil al prejudiciului în cazul nesuspendării (DCC nr. 39 din 9 aprilie 2020; DCC nr. 137 din 7 decembrie 2020; DCC nr. 149 din 21 decembrie 2020). Ambele condiții sunt îndeplinite în cauza de față.

Viciul de neconstituționalitate invocat este serios și evident, ceea ce sporește necesitatea suspendării. Prevederile art. III și art. IV din Legea nr. 26/2026 au fost introduse printr-un amendament depus la un proiect de lege cu alt obiect de reglementare, eludând astfel procedura obligatorie a cel puțin două lecturi prevăzută de art. 74 alin. (1) din Constituție pentru legile organice.

Legile nr. 65/2023 și nr. 252/2023, modificate prin aceste amendamente, sunt legi organice în sensul art. 72 alin. (3) lit. e) și art. 123 alin. (2) din Constituție. Faptul că o lege organică a fost modificată printr-un amendament la un proiect de lege cu alt obiect, fără parcurgerea procedurii distincte a două lecturi și fără dezbateri parlamentară a acestor norme, constituie un viciu de neconstituționalitate practic cert (HCC nr. 14 din 27 aprilie 2021 (§§ 35 și 54)). Curtea a stabilit în hotărârea menționată că respectarea cerințelor procedurale referitoare la adoptarea legilor este la fel de importantă ca respectarea cerințelor aplicabile față de conținutul legilor, și că Parlamentul nu poate declanșa examinarea conținutului unui proiect de lege organic fără respectarea condițiilor procedurale obligatorii.

Această certitudine sporită a viciului justifică, prin ea însăși, dispunerea imediată a suspendării.

2. Domeniile constituționale afectate de intrarea în vigoare

Prevederile contestate afectează simultan trei dintre domeniile expres enumerate la art. 26 alin. (2) pct. 1) din Legea nr. 74/2025:

b) Drepturile și libertățile fundamentale ale omului. Judecătorii și procurorii supuși evaluării extraordinare au dreptul constituțional la un proces echitabil și la apărarea în fața unui organ imparțial, garantat de art. 20 din Constituție. Numirea membrilor comisiei de evaluare exclusiv cu votul majorității parlamentare, în baza unor prevederi susceptibile de neconstituționalitate, compromite imparțialitatea structurală a comisiei de la constituire. Orice decizie adoptată de o comisie viciată, care poate duce chiar la eliberarea din funcție, va afecta iremediabil drepturi fundamentale ale persoanelor evaluate.

c) Democrația și pluralismul politic. Pragul calificat de 61 din numărul deputaților prevăzut anterior nu era o simplă opțiune tehnică, ci era o garanție că un mecanism excepțional de evaluare nu poate fi declanșat fără un consens care să depășească majoritate simplă. Reducerea acestui prag la majoritate simplă, imediat după ce opoziția 1-a utilizat constituțional pentru a bloca numiri considerate inoportune, suprimă rolul constituțional al minorității parlamentare.

d) Separația și colaborarea puterilor. Comisiile extraordinare de evaluare acționează în sfera puterii judecătorești, cu competența de a propune eliberarea din funcție a judecătorilor și procurorilor. Posibilitatea ca puterea legislativă, printr-o majoritate conjuncturală, să controleze exclusiv componența acestor comisii fără nici o contrabalanță constituie o capturare a puterii judecătorești de către cea legislativă, incompatibilă cu art. 6 din Constituție. Curtea a admis anterior suspendarea unui act normativ tocmai pe motivul afectării principiului separației puterilor (DCC nr. 39 din 9 aprilie 2020).

3. Prejudiciul iminent și ireparabil

La data depunerii prezentei sesizări, procedura de numire a membrilor Comisiei de evaluare externă a integrității etice și financiare a procurorilor era deja în desfășurare: proiectul de hotărâre nr. 46 din 25 februarie 2026 fusese respins cu numai câteva zile anterior, la 26 februarie 2026, tocmai din cauza neîntrunirii pragului de 3/5. Mai mult, proiectul de lege contestat, votat în 05.03.2026 a fost promulgat de Președintele Republicii Moldova prin decretul din 05.03.2026, adică în aceeași zi și în aceeași a fost și publicat. Astfel, este previzibil în mod cert că, la ședința din 05.03.2026, majoritatea parlamentară urmărește să aplice noile prevederi și să numească candidații care nu au fost susținuți la prima încercare de 61 de deputați. Respectiv, condiția iminenței prejudiciului în aceste circumstanțe este îndeplinită fără echivoc, iar suspendarea trebuie să intervină de urgență pentru a preveni producerea prejudiciului.

Caracterul ireparabil al prejudiciului se referă după cum am spus la faptul că orice decizie adoptată cu participarea membrilor votați în baza unei legi, declarate ulterior neconstituționale, va cauza un prejudiciu instituțional ireparabil: intrarea în vigoare a prevederilor contestate va vicia percepția publică asupra întregului proces de evaluare extraordinară, în situația în care încrederea în justiție, dar mai cu seamă în procesul de evaluare externă este foarte scăzută.

De asemenea, dacă membrii comisiei de evaluare sunt numiți în baza prevederilor contestate, iar Curtea constată ulterior neconstituționalitatea acestora, actele comisiei, evaluările efectuate, rapoartele adoptate, vor fi viciate iremediabil. Mai mult, acest fapt v-a permite ca persoanelor evaluate să conteste legalitatea deciziilor, ceea ce și mai mult v-a tergiversa procesul dar și v-a încălca instanțele de judecată. Într-un context în care încrederea în procesul de evaluare este scăzută, constituirea comisiei de evaluare exclusiv cu votul majorității parlamentare, prin procedură vizibil accelerată, fără transparență și ilegală în consecință, contestată constituțional va întări percepția că evaluările servesc intereselor politice, iar un asemenea prejudiciu adus credibilității instituționale nu v-a putea fi reparat prin nicio hotărâre ulterioară.

Suspendarea nu blochează procesul de evaluare și nu paralizează activitatea Parlamentului. Ea restabilește temporar cadrul legal anterior, obligând la identificarea consensului larg pe care legiuitorul l-a prevăzut inițial, avînd în vedere recomandările comisei de la Venetia.

În așa fel, putem constata că suspendarea în raport cu nesuspendarea are mai multe beneficii sub aspect constituțional.

IV – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

Solicit Înaltei Curți:

1. Examinarea prezentului supliment, care constituie parte integrantă a sesizării din 5 martie 2026 (se anexează);
2. Suspendarea acțiunii prevederilor art. III și art. IV din Legea nr. 26 din 5 martie 2026 pentru modificarea unor acte normative, în temeiul art. 26 alin. (1) și alin. (2) punct1) lit. b) din Legea nr. 74/2025 cu privire la Curtea Constituțională;
3. Exercițarea controlului constituționalității și declararea drept neconstituționale a prevederilor art. III și art. IV din Legea nr. 26 din 5 martie 2026 pentru modificarea unor acte normative.
4. Examinarea prezentei sesizări în baza art. 4 alin. (2) din Legea nr. 74/2025 cu privire la Curtea Constituțională, în cazul în care la momentul examinării acesteia, actul normativ a cărui prevederi au fost contestate, încă nu a intrat în vigoare.

VII – DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe onoare că informațiile conținute în prezentul formulare de sesizare sunt exacte.

Deputat în

Parlamentul Republicii Moldova

Parlamentul
Republicii Moldova

_IC nr. 01-45

05,martie, 2025l

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Agencia Informațională de Stat „Moldpres”

mo@moldpres.gov.md

anticamera@moldpres.gov.md

monitor@moldpres.gov.md

Prin prezenta, se solicită nepublicarea în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a Legii nr. 26/2026 pentru modificarea unor acte normative (fortificarea securității judecătorilor și procurorilor), în legătură cu sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova pentru efectuarea controlului constituționalității actului normativ prenotat, prin care s-a solicitat inclusiv suspendarea unor prevederi în temeiul art. 26 alin. (1) și alin. (2) punct1) lit. b) din Legea nr. 74/2025 cu privire la Curtea Constituțională, până la pronunțarea unei Decizii.

***Anexă:** sesizarea deputaților în Parlament privind efectuarea controlului constituționalității Legii nr. 26/2026 pentru modificarea unor acte normative (fortificarea securității judecătorilor și procurorilor).*

Digitally signed by Chicu Ion
Date: 2026.03.05 23:24:44 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova